

2014-2015, első félév
Sapientia-EMTE, FFM, Kolozsvár
3. év

Multimédia és tévés újságírás 1(-2.).

Oktató: Virginás Andrea – avirginas@gmail.com
Órák időpontja: Hétfő 14-16, A115

A *Multimédia és tévés újságírás 1-2* tantárgy első féléve az offline órák és írásgyakorlatok, valamint közös látogatások, továbbá a zárt FB-csoporton belüli online aktivitás köré szerveződik, azzal a céllal, hogy a résztvevők az elektronikus kulturális újságírás lehetőségeivel ismerkedjenek. Ehhez csatlakozik a második félévben a kolozsvári Videopontes Stúdióban végzendő tévés szerkesztői gyakornoki munka, amelyet az offline órán végzendő feladatok egészítenek ki.

A tantárgy leírása:

A szak profiljához igazodóan a különféle médiumokhoz kapcsolódó szövegek írása a tantárgy első félévének a tétje, alapvetően két írott sajtóműfaj, a recenzió/ismertető, és a kritika elvárás-rendszerét tartva szem előtt. A félév során úgymond „fokozatos” felépítést alkalmazunk, az első órákon általános (a tudományos, illetve a publikus szövegre vonatkozó) szövegírási szabályokkal ismerkedünk (Blaskó Ágnes és Hamp Gábor *Írás 1.0* című tankönyve alapján), ezt követi a közösen megnézett (animációs) rövid- és játékfilmekhez, valamint képzőművészeti alkotásokhoz és színházi előadásokhoz kapcsolódó ismertető, kritikák megírása és megvitatása.

A tantárgyhoz kapcsolódó követelmények:

Offline követelmények

Jelenlét: A jelenléti ívvel rendelkező órák felén kötelező a jelenlét annak, aki a tantárgyból jegyet kíván szerezni.

Látogatások: A résztvevőknek részt kell venniük, a félév során, egy néhány egyetemen kívüli közös látogatáson, amelyekről aztán írásos anyagokat kell készíteniük. Ezek: **egy közös mozizás** (szept. 15-október 15. között a kolozsvári Victoria avagy Florin Piersic moziban), **egy közös film-fesztivál látogatás** (október 2-5 között a kolozsvári *Filmtettfeszt*), **egy közös színházi előadás** (a kolozsvári Román vagy Magyar Színházban, a félév ideje alatt), **egy közös színházi fesztivál látogatás** (november 26-december 7 között a kolozsvári *Interferenciák*), **egy közös múzeum-látogatás** (a kolozsvári Ecsetgyárban, a félév ideje alatt).

Írásfeladatok: félév közbeni belső határidőkre (lásd a tanmenetben alább) le kell adni bizonyos számú írásos feladatot. Ezek képezik majd a tantárgyból kapott jegy 75%-át, a fennmaradó 25% a kollokviumi írásbelin születik meg. A pontozott írásos feladatok: **írásfeladat rövidfilmre** (2000 leütés/1 oldal), **filmismertető/kritika** (4000 leütés),

filmfesztivál-ismertető (2000 leütés), kiállítás-ismertető/kritika (4000 leütés), animációs játékfilm-kritika (4500 leütés), színházi fesztivál-ismertető (2000 leütés), színházi előadás-kritika (4000 leütés). Ezeket a megadott óra-időpontokra kell elküldeni az oktató email-címére/a FB-csoportba, doc formátumban, TNR betűtípussal, másfeles sorközzel.

Kollokvium: a kollokviumi írásbelin válaszolni kell két kérdésre, valamint ebbe a részjegybe számít bele a FB-csoportban mérhető aktivitás is.

Online követelmények

Facebook-fiók létesítése (ha nincs) és csatlakozás engedélyezése a tantárgy zárt csoportjához. A félév alatt szemmel követett kulturális események online megjelenésének lekövetése, belinkelése és megbeszélése a csoport keretei között.

Vizsgakövetelmények: A tantárgy első részjegye a félév közben leadott írásos feladatok értékelése (75%-a a végső jegynek), a második pedig a kollokviumi vizsga részjegye (25%-a a végső jegynek).

Tanmenet:

- 1. hét, szeptember 15.** Bevezetés, a követelmények megbeszélése 1. Alternatív hét.
- 2. hét, szeptember 22.** Bevezetés, a követelmények megbeszélése, feladatok beosztása 2. Miért írunk? A jól formált szöveg. Írásfeladat egy (animációs/erdélyi) rövidfilmre.
- 3. hét, szeptember 29.** Írásfeladat egy (animációs/erdélyi) rövidfilmre. Ismertető, recenzió, kritika. Milyen a jó (film)kritika? Kiindulópontnak: Georg Seesslen: *A képek káosza. Miért nehéz írni a filmről?* Magyar Lettre. 1997. tél, 27. szám. www.c3.hu/scripta/lettre/lettre27/19sees.htm . A személyes tárgyilagosság művészete – román újságírók a filmkritikáról. *Filmtett* 2000. okt. 25–27. <http://www.filmtett.ro/cikk/1490/roman-ujsgirok-a-filmkritikarol> , http://www.filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=8137 **Filmtettfeszt. Közös mozizás.**
- 4. hét, október 6.** Ismertető, recenzió, kritika. Milyen a jó (film)kritika? Kiindulópontnak: <http://prae.hu/prae/articles.php?aid=5516> David Bordwell: *Kritikus, helyzetben* (<http://www.filmtett.ro/cikk/878/kritikus-helyzetben-1-resz> <http://www.filmtett.ro/cikk/879/kritikus-helyzetben-2-resz>) Kel **Filmtettfeszt. Közös mozizás.** Filmismertető/kritika. Filmfesztivál-ismertető.
- 5. hét, október 13.** A bekezdés és a tételmondat. A bekezdések fajtái 1-2. **Közös mozizás.** Filmismertető/kritika. Filmfesztivál-ismertető.
- 6. hét, október 20.** A bekezdés és a tételmondat. A bekezdések fajtái 1-2. Filmismertető/kritika. Filmfesztivál-ismertető.
- 7. hét, október 27.** A beérkezett írásos anyagok közös megbeszélése. **Közös kiállítás.**
- 8. hét, november 3.** **Közös kiállítás.** Kiállítás-ismertető, kiállítás-kritika. A beérkezett írásos anyagok közös megbeszélése.
- 9. hét, november 10.** Kelet-nyugati animációs (játék)filmek: *Ghost in the Shell* (r. Mamoru Oshii, 1995), *Persepolis* (r. Vincent Paronnaud, Marjane Satrapi 2007), *Waltz with Bashir* (r. Ari Folman, 2008), *Le chat du rabbin* (Antoine Delesvaux, Johan Sfar,

2011), *Crulic* (Anca Damian, 2011), *A futuroológiai kongresszus* (r. Ari Folman, 2013).
Közös választás: filmnézés.

10. hét, november 17. Animációs játékfilm-kritika. A beérkezett írásos anyagok közös megbeszélése.

11. hét, november 24. Animációs játékfilm-kritika. Milyen a jó színház? Közös színházi látogatás. *Interferenciák.*

12. hét, december 1. *Munkaszüneti nap.* *Interferenciák.*

13. hét, december 8. Színházi fesztivál-ismertető. Színházi-kritika. Közös beszélgetés erdélyi tévés szerkesztőkkel (feltehetőleg Lepedus Péter, Székely Blanka, Visky Anna).

14. hét, december 15. A beérkezett írásos anyagok értékelése. Kollokvium.

Az írásos feladatok formai követelményei

1. A magyar helyesírás szabályainak betartása. Ajánlott szakirodalom: *A magyar helyesírás szabályai.*
2. Oldalbeállítás: jobb-bal margó 2.5, oldal teteje-alja 2.
3. Sorköz: 1.5-ös.
4. Betűtípus: Times New Roman, 12-es.
5. Bekezdés használható.
6. Alcímek kiemelése: dőlt betűtípussal.
7. A szakirodalmi idézés formája: szerző vezetéknev-keresztnev, könyv címe dőlten, cikk címe idézőjelben, kiadás helye, kiadó neve, évszám, oldalszám.
8. A space is leütésnek minősül, egy oldal 2000 leütésből áll.
9. Oldalszámok: oldal alja, középre igazítva.
10. Címek, szöveg: balra igazítva.

Szakirodalom

Stílus, írástechnika általában

Aczel, Richard: *Hogyan írjunk esszét.* Bp., Osiris, 2000.

Blaskó Ágnes és Hamp Gábor *Írás 1.0.* Typotex, Budapest, 2007.

Sajtókönyvtár – *Műfajismeret.* MÚOSZ – Bálint György Újságíró-iskola, 1997.

Szabó Katalin. *Kommunikáció felsőfokon.* Budapest, Kossuth, 1997.

Adamik Tamás–Jászó Anna–Aczél Petra: *Retorika.* Budapest, Osiris, 2004.

A kritikáról általában

Nyerges András (szerk.): *A művészetkritikáról.* Budapest: Kossuth Kiadó, 1989.

Földes Anna: „A műkritikáról”. In: Bernáth László (szerk.): *Műfajismeret.* Sajtókönyvtár, Budapest: Omni Media, 1999.

Komlós Aladár: „Tételes vagy ösztönös kritika?”, valamint „Az esztétikai kritika; A kritika és a kritikusok”. In: Uő.: *Kritika és kritikusok.* Budapest: Nap Kiadó, , 2004. 32–42. 89–98, 99–107.

Radnóti Sándor *Jó ízlés, rossz ízlés.* Előadás a Mindentudás Egyetemén.

www.origo.hu/mindentudasegyeteme/radnoti/20030422radnoti21.html ,

<http://mindentudas.hu/elodasok-cikkek/item/57-j%C3%B3-%C3%ADzl%C3%A9s-rossz-%C3%ADzl%C3%A9s.html> (írott változat).

A filmkritikáról

Tóth Klára: „Sértődötten vagy önkritikusan. Beszélgetések a filmkritikáról.” (Nemeskürthy István, Király Jenő, Bernáth László, Gyertyán Ervin, Sándor Iván, Csetneki Gábor).

Filmkultúra 1981/2. 54-67.

J. Aumont–M. Marie: A filmelemzés meghatározása. In: Vajdovich Györgyi (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest: Palatinus, 2004. 9-43.

David Bordwell: *Making Meaning. Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Cambridge, Harvard UP, 1989.

Jonathan Rosenbaum: *Placing Movies. The Practice of Film Criticism*. University of California Press, 1995.

John E. Moscovitz: *Critical Approaches to Writing About Film*. London, Prentice Hall, 1999.

Tim Bywater–Thomas Sobchack: *An Introduction to Film Criticism: Major Critical Approaches to Narrative Film*. Addison-Wesley Pub Co, 1989.

„Film Criticism in America Today: A Critical Symposium”. In: *Cineaste*, XXVI, nr. 1. 2000. 27–45.

Kritikák, írások minél nagyobb mennyiségben: *a Filmvilág, Filmtett, Filmkultúra, Cinema, Vox, Pesti Est* recenziói, filmkritikái; napilapok, kulturális hetilapok filmkritikái; filmes honlapok filmkritikái, recenziói, ajánlói (*magyar.film.hu, Cinematrix, cinemania, Mozzinet*, stb.)

http://www.filmtett.ro/lista?modul=cikkek&cikkek_rovat=7

<http://www.filmvilag.hu>

<http://index.hu/kultur/cinematrix/kritika/>

<http://www.filmkultura.hu/>

<http://www.geocities.com/firka2003/>